

Kredit mednarodne banke za modernizacijo proizvodnje

Stanje tehnoloških kapacitet v Brestu je doseglo tako stopnjo izkorisčanja, ki zahteva za zagotovitev nadaljnega naraščanja obsega proizvodnje nova investicijska vlaganja. Iz investicijskih vlaganj, ki smo jih izvršili v zadnjih letih, vidimo, da so imeli investicije predvsem značaj nadomestitev oziroma zamenjav iztrošene strojne opreme, ki je bila finansirana iz sredstev amortizacije. S tem ko ugotavljamo, da je naša tehnologija povsem blizu optimizacije izkorisčanja, se postavlja tudi vprašanje, kje je izhod iz takega stanja.

Brest je podjetje, ki plasira 48% svoje celotne realizacije na najzahtevnejši in zelo konkurenčni zahodni tržišča. To pomeni, da se je Brest široko vključil v mednarodno delitev dela, kjer se srečuje ne le s konkurenco, ki je s stališča produktivnosti delovne sile na visoki ravni, temveč predvsem s konkurenco, ki več obseg proizvodnje, izboljšuje kvaliteto, znižuje stroške itd. z nehnino in hitro modernizacijo strojnega potenciala, ki ga nudi nagel razvoj tehnike. Ta razvoj pa vpliva na podjetje v dveh smereh. Z ene strani ima odraz na zastaranje tehnike proizvodnje, uporabljenih tehnoloških procesov in opreme in tem na zaostajanju produktivnosti dela in ekonomičnosti, fer na upadanju rentabilnosti. Po drugi strani pa deluje na zastaranje samih izvodov, kajti novi izdelki imajo boljše tehnične in ekonomske značilnosti, večjo uporabno vrednost in po-fiskalne stare proizvode s tržišča. Nekakor ne moremo zanikati, da je s takimi proporcijami v tehnični opremljenosti zahodnih industrijskih podjetij in naših, možna uspešna konkurenca le za ceno nizkih osebnih dohodkov. Ta razkorak v bremi osebnih dohodkov ali pa na kontu razširjene reprodukcije, kar pomeni v končni konsekvenčni stečaj podjetja, je še večji, če upoštevamo obstoječe fiskalne mere o kaferih smo že pisali (npr. 33% carinska stopnja za uvoz strojne opreme za proizvodnjo pohištva, pravilno stimuliranje izvoza na konvertibilno področje, kreditna politika itd.).

Če izlučimo iz te ugotovitev zaključek, vidimo, da je možen večji odškok v rasti osebnih dohodkov in razširjene reprodukcije od sedanjega stanja v našem podjetju le s kompleksnejšo modernizacijo tehnologije, s čemer pa ne trdim, da so celoti izčrpane možnosti večje rasti osebnih dohodkov in akumulacije pri obstoječi tehnologiji.

Osnovni namen celotne investicije je:

1. Modernizacija in delna zamenjava izrabljene strojne opreme (s stališča fizične dovrjanosti ali ekonomske zastarelosti).

2. Izpopolnitve proizvodno-tehnoloških postopkov pri predelavi in obdelavi lesa z uvedbo najustreznejše sodobne tehnologije na področju finalne predelave lesa, v povezavi s primarno proizvodnjo in pospeševanjem specializacije proizvodnje.

3. Rekonstrukcija proizvodnih, kapacitet iverke.

4. Ustrezna izpopolnitve obstoječih energetskih naprav in gradbenih objektov.

Ker gre za kompleksnejšo investicijo je razumljivo, da so potrebna

zanko relativno visoka sredstva. Predračunska vrednost investicije znaša 2491 milijonov starih dinarjev, od tega 550 milijonov dinarjev za obratna sredstva, ki bodo potrebna pri povečanem obsegu proizvodnje.

Razumljivo je, da Brest ne razpolaga s boljšimi sredstvi, da bi v celoti izvršil investicijo iz lastnih sredstev enkratno, zato so se samopravni organi že lani meseca julija odločili, da se izvrši modernizacija proizvodnje tudi z najetjem dolgoročnih kreditov.

V iskanju najboljših rešitev smo se odločili za najetje dolgoročnega kredita pri Mednarodni banki za novo in razvoj Washington za uvoz opreme in dolgoročnega kredita pri Kreditni banki in hranilnici Ljubljana za plačilo stroškov uvoza in domače opreme.

Rekapitulacija virov investicije je slednja (v milijonih \$ din):

— Mednarodna banka	846,9
— Kreditna banka Ljubljana	550,0
— lastna sredstva	1094,1
Skupaj	2491,0

Rekapitulacija investicij vsebuje vsa investicijska vlaganja na osnovi katerih je napavljen investicijski program, ki je bil dostavljen kot sestavni del investicijskega zahtevek obema bankama.

Brest je razširil v letu 1967 svoje poslovno tehnično sodelovanje na dva pomembna slovenska proizvajalca pohištva: Stol iz Kamnika in Novoles iz Novega mesta in skupaj z njima vložil skupni zahtevek za odobritev kredita pri Mednarodni banki v višini 1,702.694 \$.

Mednarodna banka, ki razpolaga z določenimi sredstvi 109 držav članic, daje leto drugi posojilo v višini 15 milijonov dolarjev, medtem ko je znašalo lanskoletno posojilo 12 milijonov dolarjev. Lani sta dobili to posojilo v Sloveniji TAM Maribor in Sladkogorska tovarna papirja.

Za letošnje posojilo je bilo predloženo Mednarodni banki 24 programov za modernizacijo jugoslovanske industrije. Na osnovi programov je Mednarodna banka izbrala za ožji izbor sedem projektov: projekt Brest — Novoles — Stol (1,7 milijona \$) in projekte: Valjarne bakra — S. P. Krcun, Titovo Užice (3,5 milij. \$), Rudarsko metalurško kemičnega kombinata Trepča (1,4 milij. \$), Tovarne motorjev Rakovica (3,5 milij. \$), Ladjedelnice Viktor Lenac, Rijeka (1 milijon \$), Elektroindustrije Niš (1,8 milij. \$) in Mariborske tekstilne tovarne, Maribor (2 milijona \$).

Naknadno je prišel v ožji izbor tudi projekt modernizacije proizvodnje tovarne smuči in športnega orodja Elan iz Begunja.

Konec meseca januarja je prišla za mesec dni v Jugoslavijo skupina treh ekspertov Mednarodne banke (2 ekonomista in inženir tehnične smeri), ki je podrobno analizirala vsa podjetja, ki so prišla v ožji izbor. V našem podjetju so bili eksperci trikrat. Ogledali so si tovarno pohištva v Cerknici in tovarno pohištva v Martinjaku ter razstavljene eksponate pohištva. Zelo podrobno so pregledovali zlasti dokumentacijo in finančne rezultate poslovanja v preteklih štirih letih, renome podjetja

tja, analize tržišča, izračuna predvidenih rezultatov, strokovnost vodilnih oseb itd. Kljub zaostrenim kriterijem analiziranja so bili s sedanjim stanjem in izračuni Bresta zadovoljni, tako da po njihovem mnenju ne bo razlogov za odklonitev našega zahteveka.

Poročilo ekspertov bo v aprilu obravnaval direktorij Mednarodne banke, dokončno pa bo sklepal o odobritvi kredita upravni odbor Mednarodne banke. Predvidevamo, da bomo o tem, ali imamo odobren kredit ali ne seznanjeni v mesecu maju ali juniju.

Vsekakor je to dolg postopek, ki pa se zelo izplača, saj daje Mednarodna banka kredit pod zelo ugodnimi pogoji 12 let po dobi investiranja in 7% obrestni meri, medtem ko bomo dobili kredit pri Kreditni banki za dobo 8 let in 9% obrestni meri.

Mednarodna banka daje kredite le večjim podjetjem s širšo konцепcijo razvoja, podjetjem, ki ne upoštevajo samo željo po kapitalu, temveč računajo tudi z drugimi koristmi, kot npr. bistvenim izboljšanjem poslovanja, tehnologije, organizacije, plasmaja itd.

Zanimivo je, da je pri nas še vedno zelo malo takih projektov, ki izhajajo iz znovih širših tehničnih, poslovnih in organizacijskih konceptov, širše ali ožje zasnovane velikoserijske in visokokonkurenčne proizvodnje z ustreznimi proizvodnimi stroški in drugimi pogoji, ki jih diktira današnji tempo razvoja v svetu.

Po odobritvi kredita Mednarodne banke, bo moralo podjetje vsake tri mesece pošiljati v Washington kralka poročila o doseganjju svojih rezultatov. Vir odplačevanja kredita bodo lastna sredstva retencijeske kvote.

Ker sta oba kredita relativno zelo ugodna ne bo v času odplačevanja trpela niti akumulacija niti standard zaposlenih.

Po programu se bodo investicijska vlaganja izvršila v letih 1968 in 1969, s tem da so na predvideno dinamiko možna tudi delna odstopanja (čas odobritve kredita, nova oprema z boljšimi učinki in podobno).

Čeprav nastopa Brest pri investiciji kot celota, bodo v njej poslovne enote samostojno udeležene tako v višino lastnih sredstev kot tudi s pogoji odplačevanja. Poslovne enote bodo forej v celoti samostojne nosilke investicij in bodo prevzemale kredite (tako eksterne kot interne med poslovnimi enotami) v breme svojih lastnih sredstev poslovnega sklada.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Tako so videli 'Florido' — izdelek TP Cerknica bralci beograjske Borbe

Svetovna trgovina s pohištvom

Pogosto slišimo, da je BREST največji jugoslovanski izvoznik pohištva. Vprašujemo se, kolikšna je njegova udeležba v svetovni trgovini s pohištvom. Podatki, ki smo jih imeli na voljo, so bili iz raznih statističnih virov. Inštitut za lesno industrijo iz Ljubljane je objavil v biltenu Poslovnega združenja LES (št. 12/67) podatke o uvozu in izvozu pohištva. Podatke iz tega poročila želimo posredovati tudi bralcem Obzornika, saj jih kot proizvajalce izdelkov lesne industrije prav gotovo zanimajo, zlasti še, ker ima BREST znaten delež v mednarodni delitvi dela.

Na vprašanje, kolikšno vrednost pohištva uvozijo posamezne države, najdemo odgovor v naslednjem pregledu:

na dolarjev v letu 1966, kar pomeni za 68 % večji obseg dela.

Naraščanje obsega prodaje iz leta v leto je normalna. Vprašanje je, kako se bomo v prihodnje uspeli še uspešneje vključevati v prodajo. Naši koncepti so jasni. Z modernizacijo proizvodnih sredstev se bomo močno približali danes v svetu najmodernejši, najneprednejši pohištveni industriji. Vendar samo modernizacija strojev in strojnih naprav ni dovolj; tudi na področju strokovnosti moramo hitreje napredovati. Če človek gleda siloviti razvoj v obdobju 1964—1966, vidi, da gre tu za veliko tekmo, kdo bo koga dobitelj in prehitel. Za tako tekmo pa so potrebni stroji, ljudje, organizacija. Da, organizacija delovanja, obvladovanja tržišča, obvladovanja proizvodnje.

Mi smo samo del množice v tej tekmi. Naši programi razvoja po veliki investiciji segajo tja v 1972. leto, ko bomo izvozili za 4,3 milijonov dolarjev pohištva. Kakšne bodo tedaj bilance med skupnostmi, ne vemo, ker na to poleg samega trga vpliva še na stotine drugih, predvsem pa političnih dejavnikov, ki jih zagovarjajo članice skupnosti. Vemo le to, da bomo uspešni le, če bomo obvladovali trge in preizvedoči.

Ena izmed naših osnovnih nalog je, da se aktivneje vključimo tudi na tržišča EGS in EFTA. Udeležba pri celotnem našem izvozu na to področje v 1967. letu daje pravo sliko tržišča v teh gospodarskih skupnostih z visokimi carinami in močno razvito lastno pohištveno industrijo. Rešitev tega problema je mogoča predvsem z diferenciranimi premijami, ki danes ne zadoščajo niti za pokrivanje zapornih carin.

v milijonih dolarjev							
Izvoznik Uvoznik	ZDA	Kanada	EGS	EFTA	Ostali	Vzhod	Jugo- slavija
ZDA	—	23,5	13,5	15,1	19,4	2,4	7,1
Kanada	18,3	—	0,5	2,7	1,9	0,2	—

Namen tega sestavka je bil, ugotoviti obseg mednarodne trgovine s pohištvo. Tudi udeležbo BRE-STA smo lahko ugotovili. Nismo se želeli v to problematiko posebej poglajljati, dejstvo pa je, da bi o teh problemih morali spre-govoriti večkrat, saj gre za bistvena vprašanja, ki zanimajo vsakega člena kolektiva.

D. Trotovšek

Obisk v Sovjetski zvezi

V prejšnji številki našega glasila smo poročali, da je KO sindikata sklenil, da pošlje enega od svojih članov na strokovni izlet v SZ. Na seji, ki je bila v začetku marca, so odločili, da se na stroške sindikata udeleži izleta predsednik KO tovariš Lončar Srečo, na stroške podjetja pa tovariš

Odločili so še, da bosta moralata po prihodu iz izleta predložiti poročilo in opraviti predavanja po poslovnih enotah o vtrisih iz izleta.

Stilna jedilnica — izdelek TP Martinjak

Ob reelekciji

Letošnje leto je mnogo delovnih organizacij v katerih bo izvršena reelekcija direktorjev in drugih s Statutom določenih vodilnih delavcev.

V zvezi s tem priobčujemo aktualen članek objavljen na naslovni strani Dela 11 marca 1968

ki zabteva tudi večjo strokovnost
in nekatere nove kadre.

Spremenjen sistem gospodarjenja, ki zagotavlja večjo odgovornost, angažiranje in določeno samostojnost vodilnih ljudi v podjetju, vpliva na to, da se redki strokovni kadri odločajo za ta delovna

Zavedati se moramo, da je razpon stimulacije med vodilnimi kadri na odgovornih delovnih mestih in kadri, ki delajo na konkretnih specializiranih delih premažhen. Zato ni slučaj, da je danes v Sloveniji v 12 večjih podjetjih, ki niso ekonomsko slaba, odprto vprašanje zasedbe delovnega mesta dnešnjice.

Tako stanje nas navaja k temu, da je potrebno pravilno usmerjati kadrovsko politiko zlasti s sistemom napredovanja lastnih kadrov in s pravilnim sistemom štipendiranja.

Kie debiti direktoria?

pretogimi formalnimi razpisnim
pogoji.

Očitno je tudi materialna stimulacija preskromna, da bi strokovnjake res vabilo na izpostavljeno direktorsko funkcijo, na katero pritiska teža vseh noglavljiv

ter prilaska teza vsei poglavni nih dogajanj v podjetju. Ljudje ki bi bili primerni kandidati, raje opravljajo manj odgovorno delo, saj razmeroma majbno razliko pri zasluzku lahko nadomestijo drugače, na mnogo lažji način.

družbeno priznanje neštetim res zaslужnim direktorjem ter drugim strokovnjakom ali pa zaradi posameznih črnih primerov gledanju celo kot na birokrat in parazite. S tem samo prilivamo mezdnemu gledanju na direktorje namesto da bi le-te vse bolj uveljavljali zlasti tudi — kar so ustavi — kot pomembne organ samoupravljanja.

Zato prihajamo v paradoksn situacijo, da prav zdaj, ko čedalj bolj potrebujemo na direktorskih mestih sposobne in družbeno zavzete, razgledane organizatorje, s podobne poslovne aktivnosti, kažejo tisti, na katere računamo, čedajo manj interesa za te funkcije.

Urbanistični načrt Cerknice v razpravi

V času od 1. marca 1968 do 31. marca 1968 je bil na vpogledu urbanistični načrt Cerknice. Le malo občanov si je ogledalo, kako naj Cerknica izgleda v bodoče, kaj vse je še storiti, da bo kraj mogel v bodoče zadovoljevati 4000 prebivalcev, kolikor jih predvidevajo urbanisti, za čas 30 let.

Poleg samih načrtov, katerega en primerek imamo na fotografiji, urbanistični načrt obsega tudi obširno študijo, tako o zgodovinskih, sedanjih in bodočih dejstvih in načrtih. Iz zgodovine Cerknice samo nekaj podatkov izpred druge svetovne vojne. Cerknica je bila že zgodaj naseljena. V tržišču, to je majhnu hribu nad Dolenjo vasjo so odkrili gradbišče halištalske dobe. Tristo metrov nad Cerknicami se na široki terasi v pomolu Slivnice prav dobro vidi ogromno, z nasploh utrjeno gradbišče iz ilirske dobe. Ta predel je moral biti naseljen že v prazgodovinski dobi.

Iz rimskega časov ni znanejših izkopanin. Kdaj je dobila Cerknica tržne pravice, nam ni znano; kot trg se označuje zelo pozno. Ne more biti dvoma, da je dočedanja vas postala trg; tudi floris, ki kaže gručasto razporeditev domov brez izrazitega ali po načrtu zasnovanega tržnega prostora priča o razvoju vasi.

Cerknica je dobro uspevala, ko je razvil živahni promet v Trst.

Ker je bilo območje polja neprehodno, je bil na prehod skozi Cerknico vezan ves promet iz Loške doline in iz Blok, saj je bloški prehod uporabljala tedaj večina Dolenjske.

Cerknica je bila zlasti važna poslovanja v času tovorjenja soli, tu so bila velika skladischa soli.

Prehod na železniški promet je Cerknico močno prizadel. Od najbliže postaje na glavnih železnicah proti Trstu je ostala oddaljena 6 km. Začelo je izgubila pravilno vodilnega gospodarskega naselja za širše področje. V tej situaciji je uspešno napredoval Rakek, kljub temu da so ostale v Cerknici številne tržne funkcije; postala je sedež sodnega okraja. Da se v Cerknici ni razvila obrt in industrija, je poleg zgoraj omenjene situacije pripomoglo še poenkrjanje močnejše vodne sile ter

premoga. Poleg običajne trgovine podeželskega upravnega in gospodarskega središča je bila posebno pomembna lesna trgovina. Cerkniško polje obdajajo z vseh strani ogromni gozdovi. Cerknica nudi za kraško pokrajino zelo ugodno vodno silo. Na njej so se vrstite številne žage prav do Begunj, ki so tudi same postale manjši center lesne trgovine in žagarske obrti.

Urbanisti so veliko zgradb postavili pod spomeniško varstvo. Poleg cerkve in taborov, še vse področje Tabora, Gerbičeve, Partizansko in del Notranjske ceste, cerkev sv. Roka in okolico, ter levo stran ceste 4. maja od Bresta do mostu. To pa pomeni, da se na tem področju ne sme brez posebnega dovoljenja rušiti, spremeniti ali na novo postavljati objekte. To dovoljenje pa odobri Zavod za spomeniško varstvo SRS.

Na ta način hočejo urbanisti zaščititi starinski izgled obstoječih zgradb, kajti vsak kraj teži, da ohrani del starega, saj vemo, da to vse bolj dobiva na turistični zanimivosti in veljavi. Saj ne gre, da bi te zgradbe bile še slabše, gre za to, da bi jih čim bolj — vsaj na zunaj in v okolici uredili, tako da bi obdržale podobo v kateri so nastajale.

Ali tabori prirejeni v turistične namene ne bi bili bolj zanimivi, kot so sedaj.

Druga značilnost urbanističnega načrta je, kje urbanisti žele postaviti stanovanjske zgradbe in bodočo lokacijo, športne objekte in podobno.

Določili so, da naj bi se Cerknica širila proti Dolenji vasi oziroma Jezzeru, nova šola in športni objekti naj bi bili v bližini pokopališča. Ostane za izpopolnitve še Kamna qorica, ob Notranjski cesti del Vidma, za vrtov in Peščenek.

Kje pa ceste? Cest je predvidenih več. Skozi naselje, pa tudi obvozna. Pustimo obvozno, bolj prav bi bilo, da gre skozi naselje. Pazili bo treba, da se ne ponovi v Cerknici tisto, kot takrat, ko so čez Rakek potegnili železnično, Cerknico pa od-

maknili. Pozdravili je predlog uređive ceste, ki bi šla za občino in katere realizacija naj bi bila kmalu. Predvideli so tudi turistično cesto Rakitna—Jezero — verjetno pa je še daleč do njene izgradnje. V samem načrtu je mostov, kot v Parizu na reki Seini.

Urbanisti so obdelali tudi vprašanja s področja kanalizacije, vodo-voda in električne. Mnogo milijonov bo potrebno, da se iz nič nekaj napravi, zlasti kar se nanaša na kanalizacijo. Velik transformator se obeta v najkrajšem času. Kaj pa razsvetljava Cerknica?

Čez 30 let predvidevajo 4000 prebivalcev. Razen industrije BREST ne omenjajo druge, niti niso določili dodatne industrijske cone. Ali bodo res vsi na Brestu in v turizmu? V 30 letih bo morda že še kaj zraslo? Zaradi tega bi bilo prav, da urbanist rezervira že sedaj tak prostor. Ne moremo mu reči, kakšna naj bi bila ta nova industrija — gotovo je, da lesna najbrž ne!

Z izdelavo urbanističnega načrta je Cerknica mnogo pridobila, saj je ta osnova dolgoročnemu razvoju, zlasti pa zagotavlja rast kraja v urejenem industrijskem in turističnem smislu.

Fotografija vam kaže zazidalne otroke in spomeniško varstvo, ter meje mestnega območja.

Razprava je zaključena, sedaj bo o načrtu razpravljala in sklepala občinska skupščina. F. Bauman

SKRITI TALENTI

Odkar si morajo delavci sami plačevati prevoz na delo z avtobusi, se je ugotovilo, da so med njimi tudi posamezni skriti »talenti«. Pred kratkim je namreč kontrola SAP zasačila mladega fant, ki je spremno ponaredil mestno vozovnico.

Zadnjo besedo bo verjetno imel sodnik za prekrške.

Staro se umika novemu!

O stroških in gibanju stroškov v zadnjih 3 letih

Hkrati s poslovno dejavnostjo gospodarske organizacije nastajajo tudi njeni stroški poslovanja. Zato brez poznavanja stroškov ni mogoče zamisliti dobrega gospodarja. Izdelava kalkulacij ni rezultat le finančnih predpisov, temveč zlasti podlage za poslovne odločitve gospodarskih organizacij, ker je od višine doseženih stroškov v strukturi realizacije odvisen dobiček kot merilo gospodarjenja vsakega podjetja.

Zanimivo je gibanje stroškovnih vrst, ki so ene vrste investicij, kar je zlasti značilno za stroške izobraževanja kadra. Sedanji stroški za izobraževanje kadra se bodo obrestovali v kvalitetnem izšolanem kadru, ki bo sposoben uspešno nadaljevati reprodukcijski proces podjetja.

Za stroške amortizacije je značilno, da so v letu 1967 narasli,

cijski stroški in osebni dohodki. Vendar je dinamika naraščanja stroškov zaostajala za dinamikom naraščanja celotnega dohodka zaradi povečevanja obsega proizvodnje in delovanja fiksnih stroškov, s čemer je naraščal dobiček podjetja.

Zanimivo je gibanje stroškovnih vrst, ki so ene vrste investicij, kar je zlasti značilno za stroške izobraževanja kadra. Sedanji stroški za izobraževanje kadra se bodo obrestovali v kvalitetnem izšolanem kadru, ki bo sposoben uspešno nadaljevati reprodukcijski proces podjetja.

Za stroške amortizacije je značilno, da so v letu 1967 narasli, kar je posledica pravilno zastavljenih stopenj amortizacije osnovnih sredstev. Po sprostitvi zakona o maksimalnih amortizacijskih stopnjah v letu 1967 je podjetje določilo take amortizacijske stopnje, ki se približujejo funkcionalnim in ekonomskim amortizacijskim stopnjam. Tako povečanje stroškov amortizacije je torej rezultat pravilno zastavljenih politike amortiziranja in reinvestiranja osnovnih sredstev, ki imajo z na-

STRUKTURA STROŠKOV POSLOVANJA PO PLAČANI REALIZACIJI

	1965	1966	1967	Indeks 1967 1965	1967 1966
Celotni dohodek	5.035,0	6.180,6	6.734,5	134	109
Stroški poslovanja	3.125,4	4.023,1	4.253,4	133	106
Od tega:					
— amortizacija	109,5	159,3	206,2	188	129
— investicijsko vzdrževanje	70,7	94,7	88,8	125	94
— stroški za izobraževanje kadra	31,7	41,5	45,9	145	111
Dohodek	1.909,6	2.157,5	2.481,1	130	115

Dinamičen skok stroškov (lastne cene) se kaže zlasti v reformnem letu 1966. Povečevanje cen repromateriala je zniževalo dobiček podjetja. Tudi v letu 1967 je čutiti porast stroškov, vendar je ta porast v skladu s povečevanjem obsega proizvodnje. Zaradi delovanja fiksnih stroškov pa so celotni stroški naraščali počasneje od celotnega dohodka in dobička podjetja.

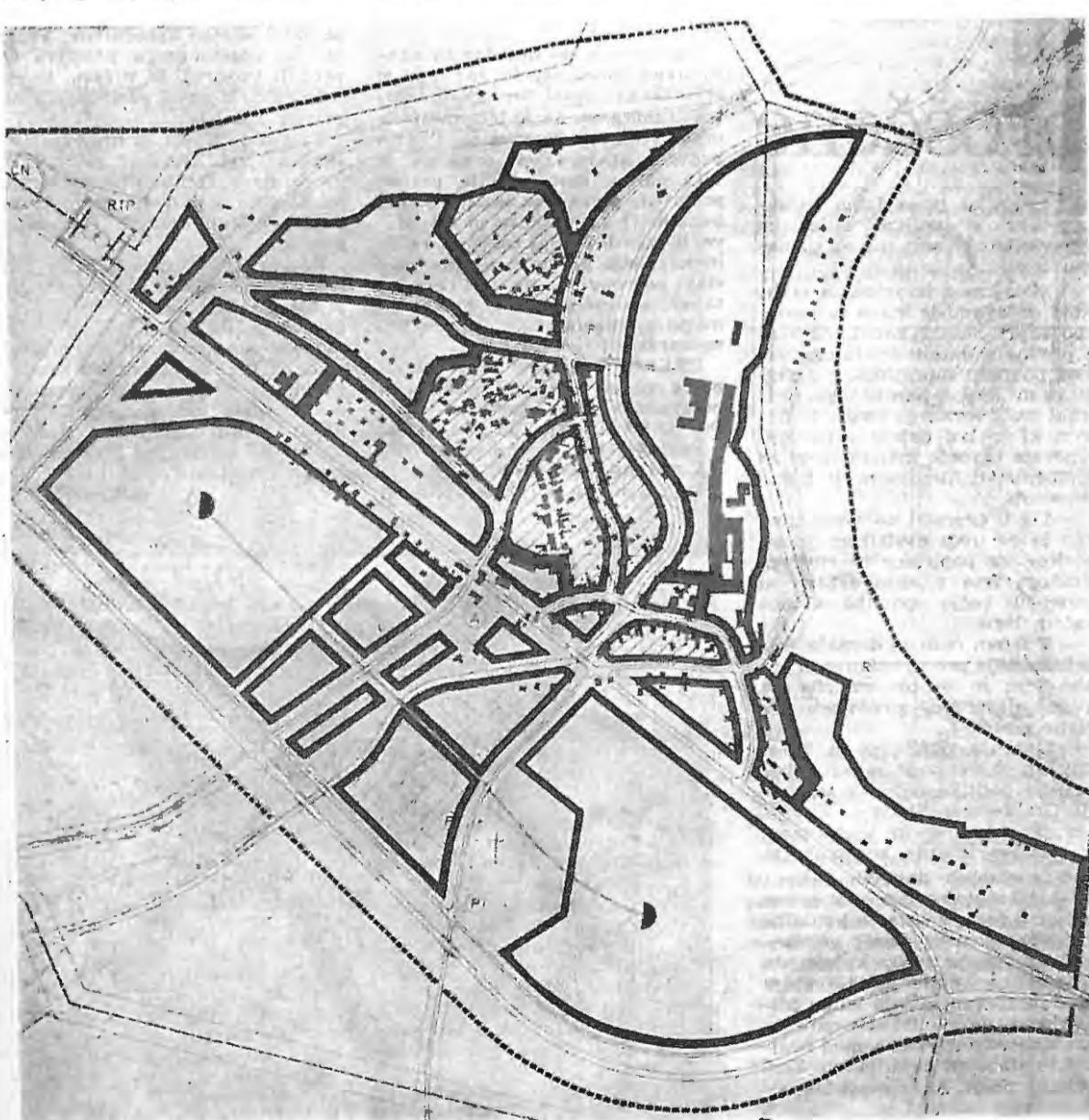
Materialni stroški in storitve predstavljajo glavino lastne cene in so se povečevali skladno s povečevanjem obsega proizvodnje. Na dinamiku teh stroškovnih vrst pa je vplivala tudi sprememba assortimenta v tovarnah finalnih proizvodov in povečevanje cen surovin za primarno tovarne. Kvalitetnejša obdelava proizvodov in prehod na proizvodnjo stišnega pohištva sta zahtevala tudi kvalitetnejši in dražji repromaterial in kvalitetno vloženo konkretno delo, s čemer so naraščali reproduc-

predovanjem tehnike vedno krajšo dobo amortiziranja.

Za zaključek lahko ugotovimo, da je vprašanje stroškov izredno pomembno, da planiranje in spremembe stroškov ni stvar samo računske službe in evidence. Analiza stroškov poslovanja se prične že pri planiranju stroškov, analizi trga in v pripravi dela in se med poslovnim procesom prilagajo optimalnim stroškovnim vlaganjem.

V bodočem poslovanju lahko pričakujemo zaradi modernizacije in investicijskih vlaganj naraščanje fiksnih stroškov in stroškov minulega dela (amortizacija ipd.) ter s povečevanjem obsega proizvodnje naraščanje osebnih dohodkov in dobička podjetja. Vendar je povsem jasno, da bo treba na področju gibanja stroškov s konkretnimi analizami in ukrepi sproti izvajati racionalizacijo stroškov.

B. Mišić

OBMOČJA ZA KATERA SE IZDELATO
ZAZIDALNI NACRTI

OBMOČJA, Kjer je PREDPISAN
SPOMENIŠKO - VARSTVENI RED

OBMOČJA, ki se UREJajo Z DOLOČILI
URBANISTIČNEGA NACRTA / LOK. DOKUM. /
MEJA MESTNEGA OBMOČJA

Transporter nova pridobitev BRESTA

Stroški transporta gotovih izdelkov predstavljajo v podjetju 2% celotnega dohodka. Da bi optimalizirali transportne stroške smo pripravili že v letu 1967 in leto 1968 analiz, ki so pokazale, da je najcenejši prevoz s transporterjem vagonov. Transporter je posebna vrsta vozila; ki ima priklopnik na kaferem prevaža železniške vagone. Ta transport je zlasti prikladen za potrebe pohištvene proizvodnje, kajti stalna prekladnica povzročajo reklamacije in dodatne stroške, ki pomenijo hkrati tudi solidnost uslug do kupca. Poleg teh prednosti bo zmanjšal transport čas nakladanja in prekladanja za ca. 13 milijonov S din (ti stroški niso zanjti v 2% transportnih stroških), medtem ko se bodo stroški transporata znižali za ca. 1%.

Ker gre za investicijo, ki se bo renitrala v približno enem letu, so strokovne službe po skrajšanem postopku samoincialivno nabavile transporter iz deviznih sredstev republike. Tarnsporter smo uvozili iz Italije.

Kljud vsem svojim prednostim, pa ima transporter tudi svoja hib, kajti zaradi svoje širine in teže vozila, bo potrebo izvršiti delno rekonstrukcijo ceste Cerknica–Rakek. Ker nam makadamska cesta Logatec–Rakek ni delala ovir, smo zaenkrat pustili vozilo pred Narodno banko in sodiščem na Rakeku (na sliki).

Da bi čimprej preizkusili vozilo in cesto Cerknica–Rakek, ki jo je osni pritisk že tako in tako izmaličil, bomo v pondeljek 1. aprila prepečljali s pomočjo delavcev cestnega

podjetja, ki skrbi za kvaliteto ceste II. reda, vozilo — transporter pred skladisčem tovarne pohištva v Cerknici. Ker gre za pozikus, pri katerem bo potrebo tudi most preko Cerkniščice utrditi s posebnimi podporniki, je možno, da bo cesta Cerknica–Rakek od 10. do 15. ure, ko bo vozilo predvidoma v Cerknici, zaprta za ves promet.

Treba je poudariti, da bo del sredstev za prilagoditev ceste novemu transportu prispevala občinska skupščina iz komunalnega sklada.

Vsi, ki žele prisostvovati temu slavnostnemu trenutku prihoda transporterja v Cerknico, lahko pridejo ob 15. uri pred skladisčem TP Cerknica, kjer bodo videli nakladanje prvega železniškega vagona v Cerknici.

Končno modernizacija transporta tudi pri nas

Cene hlodovini in žaganemu lesu sproščene

Meseca februarja so se po sklepu Zveznega izvršnega sveta sprostili do tedaj administrativno določene cene naslednjim izdelkom:

— hlodovini iglavcev in listavcev,

- jelovi celulozi,
- celulozi mehkih listavcev,
- žaganemu lesu iglavcev in listavcev,
- ladijskemu podu,
- vezanim ploščam,
- panel ploščam,
- umetnim ploščam.

Sproščanje cen administrativnih spon v lesni industriji se je pričelo julija 1967, ko so sprejeli sklep, da podjetja lesne stroke lahko prosti oblikujejo cene za vse vrste pohištva. Če zasledujemo premike v cenah pohištva, vidimo, da so ostale na isti ravni kot so bile prej, le, da so se za posamezne skupine kvalitetnega pohištva cene zvišale, za manj kvalitetno pa znižale. Podobno je tudi pri leseni embalaži, kjer se cene že dalj časa svobodno oblikujejo in padajo iz leta v leto.

Ko ocenjujemo čas, v katerem so sprejeli sklep o sprostivi cen, lahko ugotovimo, da so dejansko bili pogoji za takoj odločitev. Situacija na tržišču z gozdnišnimi assortimenti in rezanim lesom je bila v tem času naslednja:

— Veliki vetrolovi v Avstriji, Nemčiji in Švici so vplivali na cene rezanega lesa na evropskem tržišču. Te države so se v zadnjem času pojavile kot konkurenca na našem tradicionalnem tržišču, v Italiji. Zaradi velike ponudbe so se cene rezanemu lesu letos že znižale na italijanskem in francoskem trgu.

— Na istih trgih se pojavljajo novi konkurenți tudi vzhodnoevropske države, Sovjetska zveza in Romunija. Zato se je v letu dni

zelo zmanjšal izvoz trdih listavcev, kar je vplivalo tudi na zniževanje njihovih cen na domačem trgu.

— Vojna med Izraelom in arabskimi državami je imela za posledico zaprt Sueški kanal. Zato se je prevoz v dežele Srednjega vzhoda podaril zapribližno 8 doljarjev za m³ lesa. S tem je takoj prenehal izvoz rezanega lesa v te države, ki so kot dežele v razvoju kupovale ogromne količine lesa za gradbištvo, predvsem v slabši kakovosti.

— Vsi ti premiki na svetovnem trgu in pa uvoz avstrijske jelove celuloze za papirnice in ruskega rezanega lesa v našo državo so povzročili večjo ponudbo na domačem trgu.

— V istem času je domača lesna industrija precej zmanjšala porabo lesa in se preusmerila na druge materiale, predvsem na iverne plošče.

— Gradnja stanovanj in industrijskih objektov je zaradi investicijske politike delno v stagnaciji. Gradbeni podjetja so zmanjšala porabo lesa in v glavnem uporabljajo železne konstrukcije.

Ob nanihajih dejstvih vidimo, da je bil sklep o sprostivi cen sprejet v času, ko sta se ponudba in povpraševanje skoraj uravnomesili in ko vsi znaki kažejo, da bo ponudba kmalu postala večja od povpraševanja. Zato lahko pričakujemo, da bo tržišče narekovalo diferenciacijo cen med boljšimi in slabšimi kvalitetami. Zelo verjetno pa je, da v poprečju cene ne bodo narasle.

D. Mlinar

KREDIT MEDNARODNE BANKE ZA MODERNIZACIJO PROIZVODNJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Za zaključek naj navedem še nekaj števil, ki so rezime investicijskega programa oziroma bodo učinki izvršenih investicij.

— celotni dohodek bo po investiranju (leta 1970) znašal 11 milijard S din oziroma 63% več kot pred investitanjem,

— osebni dohodki se bodo povečali v mesecu za 53%, na zaposlenega pa 45% oziroma na 120.000 S din,

— skladi se bodo povečali za 102%,

— število zaposlenih bo večje za 8%,

— izvoz bo povečan za 70% in bo znašal 4,700.000 \$ itd.

Povsem logično je, da s to investicijo ne bo v celoti rešeno vprašanje modernizacije podjetja za daljše časovno obdobje, kajti modernizacija je nenehni proces reprodukcije, ki ga diktira napredek znanosti in tehnike in vedno večje zahteve po potrošniških dobrinah.

D. Mlinar

V odvisnosti od gibanja cen v lesni in papirni industriji se bodo morale, gibati tudi cene gozdniškim assortimentom.

Uvoz kvalitetne jelove celuloze iz Avstrije, iz katere imajo v papirnicah za okrog 30% boljši izkoristek kot iz domače, bo prav gotovo vplival na znižanje cen celulozi, za katero lahko trdimo, da je bila glede na hlodovino do sedaj preplačana.

Pritisk na cene bukovega žaganega lesa se je že odrazil pri ceneh hlodovine trdih listavcev, ki se bodo le težko obdržale na sedanji ravni.

Hlodovina iglavcev bo verjetno še nekaj časa zadržala sedanje cene. Od konjunkture v prodaji žaganega lesa na evropskem in domačem tržišču pa je odvisno, ali je bodo cene narasle ali bodo pada.

F. Mele

Obetajo se nam dobro pripravljene delavske igre

Na prvi seji štaba za organizacijo prvomajskih delavskih iger na Brestu so sprejeli program tekmovanja, seznam nagrad in se pogovorili o ostalih nalogah, ki jih bo treba opraviti. Letošnje prvomajskie igre bodo v nedeljo, 28. aprila 1968. Sklenili so, da bodo tekmovanja v naslednjih disciplinah:

v spomladanskem krosu, šahu, namiznem tenisu, streljanju z zračno puško, balinanju, odbojki, kegljanju in ocenjevalni vožnji z avtomobili, motorji in moxedi.

Tekmovanje bo moštveno. Vsa moštva, ki si bodo priborila prvo mesto, bodo dobila pokale, ostali dve pa diplome.

Pri tekmovanju v krosu in ocenjevalni vožnji pa bodo podelili ista priznanja posameznikom.

Sklenili so še, da bodo vsi tekmovalci dobili malico, udeležencem ocenjevalne vožnje pa bodo vrnili tudi stroške za gorivo.

Vsa tekmovanja bodo v prostorih in na igriščih Bresta, razen ocenjevalne vožnje in krosa.

Novost pri letošnjih delavskih igrah bo, da ekipe ne bodo zastopale sindikalnih podružnic, temveč podjetja. Tekmovala bodo torej moštva podjetij in ustanov.

K sodelovanju bodo povabili še predstavnike JLA in znane športnike v občini.

Sklenili so tudi, da bodo v sodelovanju z družbeno-političnimi organizacijami v občini organizirali na predvečer prvega maja svečani sprevod, ki bo izrazil solidarnost z bojem vietnamskega ljudstva za neodvisnost.

Zaključek sprevoda bo pred Brestom, kjer bo svečana akademija. Za izvedbo ognjemeta bodo k sodelovanju povabili JLA in gasilce, kresove pa bodo pripravili mladinci.

Za predsednika štaba so določili tovariša Jožeta Hrena. V štabu upajo, da bo spričo letošnjih zgodnjih priprav organizacija delavskih iger in proslave res dobro uspela.

Š. Bogovčič

Razstava pohištva v Beogradu

Slovenijales je v Domu sindikatov na Trgu Marksja in Engelsa v Beogradu organiziral razstavo pohištva slovenskih in ostale jugoslovanske proizvodnje. Na njej so bili razstavljeni izdelki, ki jih ima Slovenijales v svojem prodajnem programu.

Razstava je po dosedanjih ugotovitvah dobro uspela, saj si jo je ogledalo več deset tisoč ljudi. Ugotoviti moramo, da je bila razstava organizirana v pravem času in na pravem kraju. Tudi ureditev je bila dobra, morda malo preveč preprosta in za naš okus premalo bogata. O razstavi so pisali največji jugoslovanski časopisi, radio in televizija pa sta posvetila razstavi poseljene oddaje. Več tisoč letakov po panonijah in v vozilih mestnega prometa je še posebej opozarjalo na razstavo.

BREST Cerknica je razstavil poleg vitrina tudi svoj najnovejši program večjega pohištva, tipa DANIELA, LIVING IN FLORIDA.

Poglejte, kaj je objavila BORA pod sliko FLORIDE:

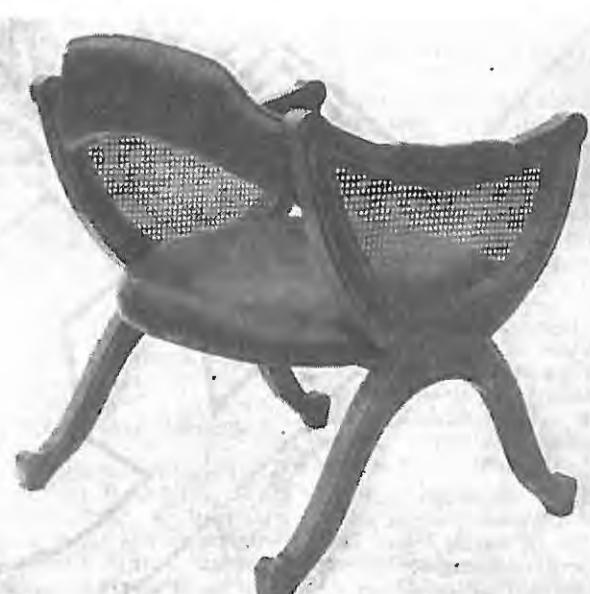
Iz razgovora s predstavnikom

Slovenijales tov. S. Markovićem iz Beograda, ki je bil pobudnik, organizator in vodja te razstave, smo lahko ugotovili, da je bilo za naše izdelke veliko zanimanja. Posebno so se obiskovalci zanimali za Florido in Daniela. Tudi Living je našel mnogo naročnikov. Večje število posameznega pohištva so prodali vnaprej, še v času, ko se šele začenja nova proizvodnja na primer Daniel.

Brestovi izdelki so bili razstavljeni v spodnjem delu razstavnega prostora. Impozantno Florido in estetsko oblikovana Daniela sta dajali celotni razstavi še poseben pomen.

Razstava je zaprta. Razstavljeni izdelki so prodani, še premalo jih je bilo. Naša naloga in naloge trgovine je, da sedaj tržišču nudimo, kar smo pokazali. Prepričani smo, da tako organizirane razstave mnogo pripomorejo k razvoju poslov. Zato tudi podpiramo težnjo trgovskih organizacij za organiziranje razstav, saj je to skladno z našo propagandno politiko.

D. Trošek

Vzorčni izdelek TP Martinjak

Kako so potekale proslave Dneva žena

Za letošnji praznik Dneva žena so sindikalni odbori BRESTA dobro poskrbeli.

V Tovarni pohištva Martinjak so proslavo organizirali v menzi. Povabljene so bile vse zaposlene žene. Udeležba je bila zelo dobra, saj se je vabilo odzvalo čez sedemdeset zaposlenih žen. Učenci osnovne šole Grahovo so izvedli kulturni spored, ansambel »Brestovih fantov« pa je skrbel za veselo vzdušje.

varne ivernih plošč. Žene, ki stanujejo v oddaljenih krajih pa so imele proslavo v glavnih središčih kot so: Rakitna, Otave, Žilce, Cajnarji in Velike Bloke.

Med ženami iz Skupnih strokovnih služb so izvršili anketo z namenom, da bi ugotovili kaj žene želijo. Večina njih so bile za to, da bi imale proslavo nekje izven Cerknice. Želja je razumljiva, saj na SKS v

Veselo razpoložene delavke iz Cerknice praznujejo svoj praznik

Zene so bile z organizacijo zelo zadovoljne. Povedale so, da tako lepo ni bilo leta doslej.

Nekoliko teže je bilo z organizacijo proslave v Tovarni pohištva Cerknica. V tej poslovni enoti je okoli 400 žensk. Večina njih se vozi na delo iz Unca, Rakeka, Rakitne, Žilc, Begunj in Blok.

Za žene iz Cerknice in bližnje okolice — Rakeka, Unca in Begunj so organizirali proslavo v menzi ter poskrbeli za prevoz. Proslave se je udeležilo čez 200 žen. Priključile so se že žene iz Bezenske žage in To-

lanskem letu niso imeli nobenega izleta.

Izvršni odbor sindikala jim je organiziral proslavo v Rakovem Škojanu. Proslave se je udeležilo 27 žen.

Tudi v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg so poskrbeli, da so zaposlene žene svoj praznik dobro proslavile. Proslavo so organizirali v gostilni Podub. Na proslavo je prišlo čez 50 žen.

Vse stroške proslav dneva žena so krile sindikalne podružnice iz zato namenjenih sredstev. Bogovičič

Solska mladina Osnovne šole Grahovo je za Dan žena pripravila pester program ženam — delavkam TP Martinjak, kar je pripomoglo k še boljšemu počutju

Nekaj statističnih zanimivosti

V tem sestavku bi rad prikazal nekaj statističnih zanimivosti o proizvodih in proizvodnem programu Tovarne pohištva Cerknica. Velik del zaposlenih, zlasti mlajših, ne ve, od kdaj in v kakšnih količinah proizvajamo posamezne izdelke. Zato sem se odločil, da s tabelo pokažem, kako je rastla in upadala proizvodnja naših proizvodov v posameznih letih.

22.000 kosov letno pri dosedanjih proizvodnih pogojih.

Drugi izdelek, ki smo ga proizvajali najdalj, je bila pisalna miza SSSR. To mizo smo proizvajali v glavnem za izvoz v Sovjetsko zvezdo. Le manjše količine smo proizvajali tudi za jugoslovanski trg. Proizvodnjo smo morali opustiti zaradi povisanih proizvodnih stroškov in zvišane prodajne cene.

razmer, modne muhe tržišča, do nedavnega izključno proizvodnja po naročilu itn.

Menim, da bi bilo potrebno izdelati temeljitejše analize in študij o možnosti za proizvodnjo enega ali drugega izdelka v obliki masovne proizvodnje. Temeljite tržne analize bi morale dati odgovor na to. Razumljivo je, da bi bila masovna proizvodnja mnogo

Izdelek	Leto	TV vitrina	Pisalne mize SSSR	Sekretar	Kavč SLB	Vitrine Metka	GO omarica	Florida	Irvin	Living
proizv. kom.	proizv. kom.	proizv. kom.	proizv. kom.	proizv. kom.	proizv. kom.	proizv. kom.	proizv. kom.	proizv. kom.	proizv. kom.	proizv. kom.

1956	729	—	3.945	3.945	—	3.344	—	—	—	—
1957	1.816	2.545	—	—	4.022	3.117	6.461	—	—	—
1958	1.046	3.581	2.542	6.487	6.585	4.825	11.286	58	—	1.000
1959	2.187	5.778	3.396	9.883	10.884	11.025	22.311	1.534	1.592	8.077
1960	2.374	8.152	1.697	11.580	23.697	17.781	40.092	9.664	11.256	15.690
1961	3.817	11.969	1.977	13.557	3.129	—	34.207	15.083	55.175	22.502
1962	4.229	16.198	5.618	19.175	893	4.022	3.117	6.461	—	—
1963	4.116	20.314	6.294	25.469	2.563	6.585	4.825	11.286	58	—
1964	6.183	26.497	5.153	30.622	4.279	10.884	11.025	22.311	1.534	1.592
1965	11.049	37.546	2.510	33.132	12.828	23.697	17.781	40.092	9.664	11.256
1966	14.037	51.583	3.108	36.240	10.515	34.207	15.083	55.175	11.246	22.502
1967	14.999	66.582	—	—	5.999	40.206	5.999	61.174	12.011	34.513
									56.103	112.590
									1.500	2.707
									650	650
									300	300
									200	200

Iz pregleda vidimo, da je najstarejši izdelek radio oziroma TV vitrina. Radio vitrina je bila eden izmed prvih furnirnih kosov pohištva, izdelanih v Tovarni pohištva Cerknica. Na ta izdelek smo prvi v Jugoslaviji začeli nanašati polyester. To je bil revolucionaren dosežek v tedanjem proizvodnji površinske obdelave pohištva.

Iz pregleda proizvodnje v posameznih letih je videti, da počasi, a vztrajno narašča. Nekoliko večji skok proizvodnje je bil v letu 1965. Po ocenah naj bi ta izdelek dosegel vrh s količino približno

Ostali izdelki imajo mnogo kraješo dobo, razen morda sekretarja in kavča SLB. Slednjega smo letos črtali iz proizvodnega programa, ker nam je povzročal tehnične težave, pojavila pa se je tu konkurenčna proizvodnja.

Vse druge izdelke smo v proizvodnji program vnesli pred nekaj leti ali šele lani. Mislim, da ob teh podatkih lahko vidimo, da je naša proizvodnja dokaj razdrobljena, maloserijska. O velikoserijski ali masovni proizvodnji sploh ni moč govoriti. Za takoj stanje je več vzrokov: Nestabilnost tržnih

T. Kebe

Kje smo z osebnimi dohodki?

V prvih dveh mesecih leta je znašal poprečni neto mesečni osebni dohodek na zaposlenega v podjetju 909 novih dinarjev, kar pomeni, da so se letos povečali osebni dohodki nasproti lanskemu celotnemu poprečju, ko so znašali 821 N dinarjev mesečno neto na zaposlenega za indeks 111.

V naslednji razpredelnici prikazujemo gibanje neto osebnih dohodkov na zaposlenega po poslovnih enotah in številu zaposlenih po višini prejemkov za mesec februar. Pripominjam, da so v razpredelnici upoštevani vsi delavci s polnim delovnim časom vključno z glavnim direktorjem. Delavci, ki so bili v februarju na bolovanju ali so imeli druge opravljene ali neupravičene izostanke v tabeli niso prikazani.

V zadnjem času smo slišali v podjetju in izven njega govorice,

da zaslužijo nekateri zaposleni na Brestu milijon in več starih dinarjev mesečno. Iz tabele lahko vidimo, da so take izjave plod nedovzornih ljudi, ki hočejo ustvarjati v kolektivu nezdrave odnose.

Dejansko obstajajo tudi v Sloveniji podjetja v katerih prejemniki posameznikov dosežejo ali celo presežejo milijon starih dinarjev mesečno. Zlasti visoki osebni dohodki so v nekaterih trgovskih organizacijah, bankah itd., za katere je bil konec leta 1967 sprejet zakon o zamrznjenih osebnih dohodkih. Ta zakon je zamrnil osebne dohodke 182 delovnim organizacijam v Sloveniji s 15.000 zaposlenimi. Zamrzenje osebnih dohodkov bo trajalo do konca I. polletja 1968. Povsem jasno je, da s tem ukrepom vprašanje osebnih dohodkov v navedenih organizacijah ni rešeno, kako pa bo teklo dogovarjanje o delitvi osebnih do-

hodkov po I. polletju 1968 pa je danes še težko reči.

Pri vprašanju osebnih dohodkov, pa je morda še bolj aktualno načeti problem dohodkov zasebnega sektorja, ki je v večini primerov nekontroliran in osebnih dohodkov zaposlenih v družbenih službah, zavodih itd., katerih navadno ne omenjamo v nobenih analizah in jih ne publiciramo.

D. Mlinar

Pravnik odgovarja

Vprašanje: Ali je prvi odstavek člena 55 pravilnika o urejanju delovnih razmerij Industrie pohištva BREŠT Cerknica v skladu s temeljnimi zakonom o delovnih razmerjih?

Po določbi navedenega člena lahko izjemoma koristi redni letni dopust v naslednjem letu delavka, ki je bila v preteklem letu na porodiškem dopustu in ji delovna skupnost ni omogočila izrabiti vsega doпустa. Ta dopust pa mora nastopiti s prvim dnem, ko ji preteče porodiški dopust.

Odgovor: Delavec (delavka) mora praviloma izrabiti letni dopust v vsakem koledarskem letu. Le, če ga je nastopil-a pred prvim januarjem — torej še v starem letu — ga lahko nadaljuje do konca; se pravi: ga ne prenese, ampak nadaljuje z njim brez presledka v novem letu, dokler mu ne poteče (1., 2. in 7. odstavek čl. 63 TZDR).

Izjemoma zakon dopušča, da prenesejo letni dopust iz tekočega v naslednje koledarsko leto le člani posadk morskih in rečnih trgovskih ladij in delavci, ki delajo v tujini (7. odstavek čl. 63 TZDR). Drugih primerov zakon ne predvideva. Nihče drugi, torej tudi ne delavka, ki je izrabila porodiški dopust, pri tem pa po svoji ali po krivdi delovne skupnosti ni izrabila rednega letnega dopusta, ne more prenesti le-tega v prihodnje leto. Če je kriva delovna organizacija, da delavka letnega dopusta ni izkoristila, sme delavka uveljavljati odškodninski zahtevek. Očitno je torej, da dolžna prvega odstavka čl. 55 omenjene pravilnike ni skladna z določbami temeljnega zakona o delovnih razmerjih in jo bo treba spremeniti, do tedaj pa uporabljati zakon.

Z. Zubukovec

Izvoz v jan. in feb. pod lupu stat

V primerjavi obdobja januar–februar z istim v preteklem letu ugotavljamo, da je letosnji izvoz pohištva višji za 116 %, to je še enkrat toliko in še malo več.

Na prvem mestu so ZDA tako po vrednosti, kot po največjem povečanju za določeno izvozno področje. Tudi izvoz na ostala konvertibilna področja je v porastu.

V izvozu vodi EXPORTDRVO. Prodajni stroški brez stroškov

prevoza do luke ali železnice so v porastu.

Kako se gibljejo ti stroški, kaže slediči pregled:

Porast je izključno v inozemskih stroških. To povečanje je nastalo predvsem zaradi povečanja ladijskih tovornin.

To je samo nekaj statističnih podatkov, ki naj prikažejo, kakšna je naša usmeritev in rezultat prvih dveh mesecev tekočega leta.

Razponi	TP Cerknica	TP Martin.	TLI S. trg	Iverka Cerknica	BZ Cerk.	Skupne službe	Skupaj	Struktura

<tbl_r cells="9" ix="3" maxcspan="1" maxrspan="1"

Iz dela samoupravnih organov

TP CERKNICA

Minulo je dober mesec dni od kar so se organi upravljanja v Tovarni pohištva Cerknica konstituirali in že so sprejeti sklepi, ki so bistvenega pomena za poslovanje v letu 1968.

Na prvi seji delavskega sveta je bil za predsednika izvoljen Kočevvar Mirko, ki dela v tehnični pripravi dela kot analistik časa. Za predsednika upravnega odbora pa je bil izvoljen Kebe Jože — tehnik rezil. Izvoljene so bile stalne komisije, in sicer:

- kadrovska komisija, predsednik Mekinda Jože,
- komisija za varnost pri delu in požarno varnost, predsednik Horvat Mirko,

- poizvedovalno disciplinska komisija, predsednik Gornik Jože, in komisija za vrednotenje delovnih mest, predsednik Lovše Ivan.

Vse te komisije bomo imele pristnost odločanja na prvi stopnji o zadevah iz njihovega področja, brž ko bo sprejet novi statut. Zoper njihovo odločitev pa bo pritožbeni organ delavški svet, le za komisijo za vrednotenje delovnih mest bo pritožbeni instanca komisija za analitično oceno delovnih mest podjetja.

Poleg izvoljenih komisij je bila imenovana še komisija za ugotavljanje materialne škode — predsednik te komisije pa je Škarja Anton.

Dne 13. marca je delavski svet potrdil predlog nove organizacije tehnične priprave dela. Z novo organizacijo nastaja nova delitev dela.

Strokovna ugotovitev je, da bodo z novo organizacijo posamezna delovna mesta razbremenjena za 40%.

Novost v novi delitvi dela je ta, da se prenese normiranje materialov v tehnološko službo. Normiranje materialov bo odslej stvar tehnologov. Administrativno delo, ki je doslej obremenjevalo tehno-

loga se skoncentriira na delovno mesto »administracija«. Tovarna bo razdeljena na več tehnoloških področij. Vzpostavljena bo vhodna kontrola. Organizirana bo skupna strojepišnica v splošni službi, s čemer bo delo strojepisa racionalizirano. Izračunavanje kalkulacij se iz konstrukcije prenese v plansko analitsko službo.

Po sklepu delavskega sveta začne veljati nova delitev dela s 1. aprilom 1968. S tem pa dobivajo delovna mesta, zlasti v pripravi dela nove zahteve, zato jih bo treba na novo ovrednotiti. Z novo organizacijo bo uresničena sodobna organizacijska oblika delovne mesta tehnologa.

Tudi sklep o reviziji ocen delovnih mest po kvalifikacijski strukturi, oziroma po zahteh izobražbe je velikega pomena posebno še, ker se ugotavlja, da zahtevana izobražba ni pravilno določena po posameznih delovnih mestih.

Upravni odbor pa je dne 14. marca 1968 sprejel sklep, da je nujno organizirati vsakega 5. v mesecu strokovne konference, ki se jih morajo udeleževati instruktorji, delavci iz tehnične priprave dela, direktor ter delavci ostalih strokovnih služb. Ta sklep je upravni odbor sprejel na podlagi ugotovitve, da so sestanki pred lansirnim planom z instruktorji premalo informativni.

TP MARTINJAK

Novoizvoljeni delavski svet je soglasno sklenil, da bodo celotni ostanek dohodka iz leta 1967 namenili za investicije v zgradbe in novo strojno opremo.

O normativnih časih so sklenili, da bodo že ustaljene normative spremenili takrat, ko se bodo spremenili pogoji dela in da jih ne bodo povečevali zgolj zaradi fizične produktivnosti.

Strokovne službe so dolžne pri sestavljanju planov zagotoviti normalen potek proizvodnje ob upo-

števanju normalnih količin nedokončane proizvodnje.

Za potrebe modelne delavnice je treba nabaviti visokoturni nadmizni rezkar in mizni rezkar za potrebe proizvodnje. Sedanja stroja sta že amortizirana, pa tudi skoraj neuporabna, zato je nabava nujna.

V delovno razmerje bodo sprejeti pet novih delavcev.

BAZENSKA ŽAGA

Na primopredajni seji delavskega sveta so bili sprejeti naslednji važnejši sklepi:

- Za novega predsednika DS je izvoljen Bončina Jože.

- Izvoljen je nov upravni odbor in naslednje komisije pri DS:

1. kadrovska izobraževalna komisija,

2. komisija za varnost pri delu in požarno varnost,

3. poizvedovalno disciplinska komisija,

4. komisija za vrednotenje delovnih mest.

- Sprejet je plan proizvodnje in prodaje za mesec marec 1968.

- Sprejet je sklep, da se nabavi rezervni elektromotor v izvedbi POL-OS, ker pri večkratnem pregoretju že obstoječega nastajajo večje motnje v proizvodnji.

Na priporočilo občinskega odbora RK, se plača izgubljeni dan tistim delavcem, ki se bodo v dneh 29. in 30. aprila letos udeležili krvodajalske akcije.

Izvoljene so bile tudi štiri stalne komisije:

Predsednik DS TP Cerknica tov. Kočevvar Mirko na primopredajni seji

Važnejši sklepi UO

- Za novega predsednika UO je izvoljen Mevc Anton.

- Delavcu Sernel Adolfu se odobri 1-mesečni brezplačni dopust za popravilo gospodarskega poslopja, ki mu ga je uničil požar lansko leto.

IVERKA

Na primopredajni seji delavskega sveta je bil za predsednika delavskega sveta izvoljen tov. Branislj Jože, za predsednika upravnega odbora pa tov. Snoj Jože.

Izvoljene so bile tudi štiri stalne komisije:

- kadrovska komisija,
- komisija za varnost pri delu in požarno varnost,
- poizvedovalno disciplinska komisija,
- komisija za vrednotenje delovnih mest.

Člani delavskega sveta so spredeli realni predvideni fizični obseg proizvodnje, ki ga bo mogoč realizirati z obrazloženimi ukrepami. Zlasti važno je, da se utrdi delovna disciplina, katere primanjkuje zlasti v nekaterih izmenah.

Delavski svet je zahteval, da mora komisija za vrednotenje delovnih mest izvršiti revizijo razpolovov ocen med posameznimi delovnimi mesti.

Namensko varčevanje za gradnjo hiš

Zakaj tako...

Primer funkcionalne ureditve okolice poslopja strokovnih služb v TP Martinjak

Kaže, da bodo uspehi na delavskih igrah zelo dobrati. Športniki na plan!

V tem članku želimo seznaniti člane kolektiva z možnostjo, da z namenskim varčevanjem sami, ali skupaj s podjetjem pridobijo potrebna sredstva za gradnjo hiš ali nakup stanovanja. Takšno vzbiranje sredstev je znano in se je dobro obneslo tudi v razvitedih državah. Poglejmo, kako je, če posameznik varčuje sam:

Posamezniki sklene z banko pogodbo, da bo v enakih pogodbah varčeval določeno obdobje. Pri tem lahko spreminja varčevalno pogodbo tako, da podaljša ali skrajša dobo varčevanja.

Varčevalci, ki sklene z banko posojilno pogodbo, dobi posojilo: 13 mesecov

Za varčevalno dobo	% od prihranjenega zneska
(najkrajša doba)	80 %
2 leti	100 %
3 leta	125 %
4 leta	150 %
5 let	175 %
6 let	200 %
7 let	225 %
8 let	250 % itd.

Privarčevane zneske banka obrestuje z 1% obrestno mero. Ko izpolni pogoje varčevalne pogodbe, dobi varčevalci pravico do posojila po 2% obrestni meri. Če pa poleg posameznika pri varčevanju sodeluje tudi gospodarska organizacija, potem stvar teče takole:

Posameznik v dveh letih prihrani 20.000 N din, nakar dobi posojilo 20.000 N din. Če se v varčevanju vključi še gospodarska organizacija npr. z zneskom 40.000 N din in že po desetih mesecih dobi posojilo v višini 175% (70.000 N din) naloženega zneska. Tako je na razpolago 110.000 N din posojila, ki ga dobi delavec, ki se je skupaj z gospodarsko organizacijo vključil v varčevanje. Vsekakor je to poenostavljen primer in je treba pri pridobivanju posojila opraviti še nekatera tehnična vprašanja; vendar je to druga tematika.

Namen tega članka je bil le, opozoriti na možnost za pridobitev namenskih sredstev za stanovanjsko izgradnjo.

In kaj smo v našem podjetju naredili, da bi na tak način omogočili članom kolektiva namenska

sredstva za stanovanjsko izgradnjo?

Že leta 1965 je bil širši posvet zainteresiranih članov kolektiva, na katerem so se seznanili z osnovnimi pogoji namenskega varčevanja za stanovanjsko izgradnjo. Govorili smo z enim izmed udeležencev tega posvetu tov. Francetom Bajtom, ki že 18 mesecov namensko varčuje pri Kreditni banki in hranilnici Ljubljana. Tov. Bajt se je obvezal za obvezno dveletno namensko varčevanje, ki bo enako privarčevanemu znesku. Povprašal sem ga, kaj meni o taki obliki namenskega varčevanja.

Menim, da je ta oblika namenskega varčevanja zelo koristna in da je celo malo pozno orga-

Razdeljevanje Brestovega obzornika

Vedno pogosteje se dogaja, da člani kolektiva ne prejmejo Brestovega obzornika. Zgodi pa se tudi, da nekateri Obzornika ne vzamejo, čeprav so ga dobili na delovno mesto. Gre torej za dva pojava, ki vsak po svoje terjača rešilev.

Brestov obzornik tiskamo v 1700 izvodih. Od tega je namenjeno za delavce v podjetju 1450 izvodov, ostali pa so za upokojence, delavce pri vojakih in drugi. Vidimo torej, da lahko vsak delavec dobi svoj izvod Obzornika, vprašanje je le, kako zagotoviti, da bo razdeljen res vsem. Vsaka poslovna enota je razdeljena na oddelke, službe ipd. Ali ne bi mogli najti v vsaki enoti človeka, ki bi skrbel za razdeljevanje v prvi, drugi in če je treba, tudi v tretji izmeni v posameznih oddelkih.

Obzornik je glasilo delovnega kolektiva in namenjen kolektivu. Prav gotovo je v vsaki enoti človek, ki ima toliko razumevanja, da bo to delo z veseljem sprejel. Tisti, ki vsako sliši ogodnjajo, bodo tudi to! Takšno razdeljevanje glasila bi bilo prav gotovo boljše od dosedanjih oblik, ko so ga dajali v mape, delili pri vratarju ipd. Svet poslovnih enot je, kako se bodo tega lotile; to je samo predlog.

Se večji problem pa je, da Obzornik ostaja v mapah, da je članom kolektiva vseeno, ali ga dobiti ali ne. Prav gotovo Obzornik ni niti zabavno niti versko čitivo. Obzornik je na-

pisan v prvi vrsti za delavce podjetja, izdajamo ga zato, da delavci pišajo v njem o podjetju in o življenju v njem. Prav slaba informirnost o raznih problemih, ki jih rešujejo v samoupravnih organih, pa naj bo v delavskem svetu ali komisijah, je bila vzrok, da delavci malo vedo o dogajanjih v podjetju. Pogosto so člani teh organov poznali le svoje delovno mesto, zelo malo pa so vedeli o delu poslovnih enot, da ne govorimo o delu celotnega podjetja.

To je najbolj očitno med mladimi delavci. Namesto, da bi si izpopolnjevali znanje še s starimi, ki zadevajo vsakega člana kolektiva, le-mislijo, da je to svar drugih. Res šola jim je dala malo znanja o samoupravljanju, še manj pa o strokovnih vprašanjih. Kako naj se ljudje v prihodnje izobražujejo, ne predupejo? Saj je treba do dobr poznati podjetje, v katerem delajo. Nalog obzornika je čimveč povedati o podjetju, o njegovem razvoju, problemih in uspehih vsakomur, pa naj bo novinec ali star delavec.

Morda so nekateri članki težko razumljivi. Morda? Ali ne bi mogli sindikat ali mladina organizirati razprave o posameznih problemih? Ne teh razpravah bi sodelovali člani uredbniškega odbora in pisci članov. Tudi to je ena izmed oblik zbljanje in sodelovanje med uredbništvom in bračili. D. Trošek

Brestov obzornik gostuje

Seja občinske skupščine

Konec februarja je bila seja skupščine občine Cerknica. Odborniki obeh zborov so razpravljali predvsem o ukrepih, ki se nanašajo na zagotovitev finančnega proračuna občine. Izglasovali so v glavnem enake prispevke, kot so veljali v letu 1967. Spremembe so nastale pri občinskem prispevku iz osebnega dohodka, ki se je zmanjšal na 4,74 %, medtem ko je bil lani 5,2 %. Zmanjšal se je davek na strojne žage za predelevo lesa od 800 N din na 500 N din s tem, da lastniku, ki da žago zapečatiti, ni potrebno plačati davka. Povečal se je davek, ki ga plačujejo privatniki za tujo delovno silo v pavšnem znesku.

Razprava o davčnih osnovah in prispevkih je bila zelo živahnja, vendar je ob koncu prišlo do incidenta, ko sta dva odbornika občinskega zabora z žaljivimi besedami obožila lesno industrijo, da izvaja pritisk na kmete in ustvarja siromaštvo na vasi. Odbornika sta med drugim tudi blatiha pokojnega narodnega heroja Janeza Hribarja in oboževala naše republike poslanice, da ničesar ne storijo za občino. Taki nekontrolirani izbruhi posameznih odbornikov prav gotovo ne bodo prispevali k reševanju problematike, saj se tako samo zaostrujejo medsebojni odnosi in se poraja nezajupanje med najbolj odgovornimi ljudmi v občini. Menim, da bi moralna predsednika zaborov, podpredsednik ali predsednik občine takoj reagirati na take izbruhe, ne

pa pasivno spremiljati potek dogodka in dovoliti, da se žali ljudi, ki so vse svoje življenjske sile posvetili delu za hitrejši razvoj občine.

Skupščina je v svojem delu sprejela naslednje važnejše sklepe:

1. Odločila je komunalne takse za cestna motorna vozila v zasebni lastnini, ki se gibljejo:

- za tovorna vozila od 400 do 10.000 N din od tone nosilnosti,
- za vlečna vozila od 130 do 270 N din v odvisnosti od KM,
- za osebne avtomobile in kombinirane vozila od 80 do 1500 N din glede na delovno prostornino motorja,

— za motorna kolesa od 30 do 60 N din glede na delovno prostornino motorja.

2. Sprejela je odlok, ki zagotavlja sredstva za finansiranje vzgoje in izobraževanja.

3. Zmanjšala je občinski prometni davek za uslužnostni razrez hladovine s 50 na 35 % od vrednosti usluge.

4. Odločila se je, da skupine skupne porabe gospodarskih organizacij v letu 1968 ne obdavči.

5. V podjetju KOVINO-SERVIS Unec se zaradi neurejenih notranjih odnosov in slabega odnosa do dela uvede prisilna uprava.

6. Dala je soglasje skupnosti socialnega zavarovanja, da uvede poseben prispevek od osebnih dohodkov, ki se pridobijo z dopolnilnim delom izven rednega delovnega razmerja. F. Mele

kalizem in ustvarja ugodne pogoje za kritizerstvo in osebna napadanja delovnih družbeno-političnih delavcev. Jasno je, koliko nam delovni sposobni kadri pomenijo, zato ne moremo in ne smemo dopustiti, da jim z neodgovornimi razpravami in negativnim delovanjem nekaterih odbornikov in drugih, odvzamemo voljo in vnemo za delo v smeri progrusa na gospodarskem in družbeno političnem področju.

Ze večkrat so bili obravnavani problemi izboljšanja delovanja uprave, vendar zmanjšano. Postavlja se vprašanje odgovornosti ljudi, ki so po svojem položaju zadolženi za strokovno delo uprave, oziroma posameznih služb v upravi. Po daljši izčrpni razpravi so izvršni organi političnih organizacij sprejeli vrsto sklepov in zahtev, da bi sedanje stanje temeljito spremenili in omogočili boljše delovanje občinske skupščine, svetov, komisij, zaborov volilcev in drugih oblik družbenega upravljanja.

Med drugim so sklenili:

— napraviti se mora nova organizacijska shema uprave občinske skupščine in da se morajo napraviti v upravi ustrezne kadrovske spremembe.

Na naslednjih sejah občinske skupščine se mora na podlagi

strokovne analize obravnavati problematika vasi, posebej je potrebno tudi obravnavati analizo davčne politike do kmetov in obrtnikov ter ugotoviti vzroke slabe izterjave davčnih obveznosti.

Materiali za seje skupščine, svetov in komisij morajo biti v prihodnje bolj strokovno in pravčasno pripravljeni.

Organizira naj se seminar za odbornike občinske skupščine obeh zborov v vlogi odbornika in konkretni gospodarski problematiki v občini in SFRJ.

S stališči, ki so bila sprejeta na seji izvršnih organov političnih organizacij naj se seznanijo ustrezeni organi.

Člani forumov družbeno političnih organizacij — komite občinske konference ZK, Izvršni odbor občinske konference SZDL, predsedstvo občinskega sindikalnega sveta in predsedstvo občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV obsojajo izjave odbornikov Mihelči Janeza in Martinčiča Vinka na zadnji seji občinske skupščine, katere se nanašajo na poslanice, posebno na tov. Lesarija, na pokojnega Janeza Hribarja, na Dachau na vasi in proti družbeni praveditvi.

Od doslednega izvajanja sklepov in stališč, ki so bila sprejeta na tej seji je odvisno boljše delovanje celotnega samoupravnega sistema v občini in s tem tudi izvajanja sprejete politike v praksi.

J. Hren

Nov proizvod TP Martinjak

najrazličnejših ovir, niso mogla aktivno delovati zaživelja, je na predlog IO občinska konferenca sprejela tudi nekatere sklepe. Ustanovili so Občinski svet Zvezne kulturno-prosvetnih organizacij z devetimi člani, ki zastopajo vse poglavitev nosilce kulturno-prosvetne dejavnosti. Vloga tega sveta bo predvsem v koordinaciji dela kulturno-prosvetnih skupin na terenu, zbirjanju in delitvi finančnih sredstev kulturnim skupinam, skratka, spremjal bo celotni razvoj kulturnega življenja v občini. Najvišji organ je skupščina ZKPO. Formirali so tudi sklad pri Občinskem svetu ZKPO, iz katerega naj bi reševali materialna vprašanja društva. Sredstva v sklad se bodo zbirala iz proračuna občinske skupščine, prispevkov delovnih organizacij, lastnih virov ter iz raznih drugih dohodkov.

Na konferenci so si bili edini, da bo tako organizirana kulturno-prosvetna dejavnost v občini vzpostabljala delo vseh kulturno-prosvetnih ustanov, ki so zaradi najrazličnejših težav doslej slabo delovale, ali pa delo sploh ni zaživeljalo. Gotovo pa je, da sama organizacija, pa naj bo še tako dobro zastavljena, pa tudi samo gmotna sredstva ne morejo rešiti mrtvila v kulturnem življenju. Potrebno bo tej dejavnosti nuditi vsestransko pomoč in zajeti v to delo kar največ ljudi, ki živijo na tem območju in ki imajo smisel za takšno delovanje.

Mazi Drago, dipl. ing.

Mesečne vozovnice - problem vozačev

V tovarno pohištva BREST Cerknica se vozi na delo 175 delavcev. Od letošnjega januarja plačujejo delavci prevozne stroške sami. Da pa bi si podjetje SAP zagotovilo ekonomsko ceno prevozov, si morajo delavci oskrbiti mesečne vozovnice, ki povzročajo precej hude krv na vozači. Zaradi plačevanja prevoznih stroškov z mesečnimi vozovnicami ni upoštevana odsotnost delavca (letni dolust, bolniška itd.). Čeprav se v tistih dneh ne vozi, mora kljub temu plačati.

Po drugi strani pa podjetje SAP sporoča, da število vozačev pada in da postajajo za njih ti prevozi nerentabilni.

Odkar delavci plačujejo prevozne stroške sami, se je število prevoznikov zmanjšalo za 44 delavcev. Zaradi ugodnih vremenskih razmer in bližajoče se pomlad, število vozačev stalno pada.

To resno ogroža obstoj prevozov. Podjetje SAP pa prosi za saniranje stroškov prevoza. V zvezzi s tem menim, da tisti delavci, ki so se odrekli prevoza samo v poletnem času, nimajo prav, saj se lahko zgodi, da bo zaradi tega prevoz ukinjen. Če pa bi prišlo do tega, se pojavi vprašanje, kako naj hodijo na delo delavci s področja Žilc in Rakitne oziroma, kako bo z njihove zaposlitvijo.

J. Klančar

SAP-ovi avtobusi pred Brestom

Občinska konferenca SZDL

Občinska konferenca SZDL, ki je bila 5. marca 1968, je pravzaprav realizirala sklep lanske letne konference SZDL o vprašanju kulturnega življenja v občini. Dosedanje oblike pri reševanju tega vprašanja niso rodile zadovoljivih rezultatov, čeprav so imenovali pri IO občinske konference SZ sekcijsko, ki naj bi spremjal in reševala ta vprašanja. Na terenu je zavladalo mrtvilo in vedno večje neskladje med materialno in duhovno rastjo društva. Prav zaradi teh pojavov so tudi sklicali občinsko konferenco SZDL. Razprava udeleženih na konferenci je pokazala in osvetila celotno dosedanje problematiko kulture od materialnih, organizacijskih ter ostalih problemov. Na kulturno-prosvetnem polju so se premalo angažirali strokovnjaki iz industrije in ostalih gospodarskih področij v občini. Mnenja, da so za organiziranje najrazličnejših oblik

kulturnega delovanja poklicani samo prosvetni delavci, v današnjem času niso več opravičljiva. Struktura prebivalstva in splošna raven znanja in izobrazbe se danes kaže v drugačni luč kot nekdaj in razumljivo bi bilo, da bo tudi zanimanje za kulturno-prosvetno dejavnost večje. Vsi, ki so sodelovali v razpravi, so menili, da je materialna osnova sicer nujna, ne bi pa smela biti edini izhod v reševanju kulturnih problemov. Kulture ni mogoče kupiti. Ugotovljali so, da so zanimanje, volja in hotenje še vedno tisto, kar mora predstavljati osnovno vsake akcije. To najbolje dokazuje dosedanja praksa nekaterih kulturnih društev v občini, ki so do sedaj aktivno delovala brez kakšne posebne finančne pomoči od zunaj.

Da bi popravili, kar je bilo zamenjeno in da bi kulturno-prosvetno dejavnost sedanjih kulturnih ustanov in društev, ki zaradi

Alarm - gori

V dobrega pol leta je bilo v Cerknici dvakrat slišati signal sirene o hudi elementarni nesreči, ki pride v poštev ob poplavi, požaru ali potresu.

Priči je sirenata zatulila jeseni leta 1967 zaradi obvestila, da gori Blošček na Blokah. Načelnik oddelka za notranje zadeve pri skupščini občine Cerknica je mobiliziral za gašenje požara vojake iz garnizona Velike Bloke, prišlo pa je tudi nekaj ljudi iz Cerknice. Ko so prispeli na označeno mesto, so ugotovili, da požara sploh ni bilo, le gozdari so čistili gmajno.

Podoben alarm je bil 13. marca 1968. Za gašenje požara na Kamni gorici, ki se je po obvestilih širil v gozd, so bili takoj poslaní krajinski gasilci s kompletno gasilsko opremo, solarji osmetske v Cerknici in gasilci Tovarne pohištva Cerknica. Zahtevali so celo, da proizvodni obrati v Cerknici nehajo z delom in gredo gasiti požar, čeprav še niso ugotovili njegovega obsega. Sele kasneje so ugotovili, da tolikšna mobilizacija ljudi ni potrebna, ker je bil požar praktično že pogašen.

Oba primera potrjujeta, da ima strah lahko včasih zelo velike oči. Priznavamo sicer veliko skrb odgovornih ljudi za družbeno lastnino, vendar menimo, da taki deloma neupravičeni alarmi več škodijo kot koristijo. Po eni strani nastajajo nepotrebni stroški, po drugi pa pri ljudeh vzbujajo negotovost in ob resnični nesreči lahko pride do manjšega odziva. Zaradi tega bi bilo bolj smotrno, da bi v prihodnje najprej ugotovili, za kakšno nesrečo gre in sele nato dali signal s sireno.

J. Kovšča — F. Mele

Seja izvršnih organov političnih organizacij

Na skupni seji Komiteja občinske konference ZK, predsedstva Občinskega sindikalnega sveta, predsedstva Občinskega zabora ZB NOV in Izvršilnega odbora občinske konference SZDL so člani teh organov politično ocenili delovanje odbornikov Skupščine občine Cerknica.

Člani forumov družbeno-političnih organizacij so ugotovili, da se v zadnjih letih periodično pojavljajo izbruhi posameznih odbornikov, ki ustvarjajo politične konflikte in napetosti v naši občini. Ocenili so tudi vzroke za to, da se v občinski skupščini že dalj časa vodita dve politiki, in sicer:

— politiku napredka in konzervativna politika, ki vleče nazaj.

	PREDVJALEC FILMOV	ZAMEJNAN	KONJE-NIK	PORO-KA	LETNI POSEKI	NAROD-NA OBRANBA	PIVSKI IZRAZ	DOBA-VITELJ
RUMEN-KAST								
DELI CELINE								
NAD STROPJE						SALEŠKI FINIGAR MOŠKO IME		
POTISKATI							6. ČRKA	
BOROVA SPOJINA							VRSTA TRIKOTNIKOV	
TONA	NENA-VADEN	POTREB-NO ČE-VILO GLASO-VALCEV	KRATKA NA LETALSKI POŠTI	VAŠ V NAKI OBČINI	ATRIJEKA ŽIVAL ZAMOTANO	OSEBNI ZAIMEK REKA V PAKISTAN		
VRSTA FILMA			PRENOVLJEN					
ČLAN NR.PRED-NE STANKE			ČUK					
BREZ ROKE								
PРЕБИЛ KRALJEV								
D		UDARJEN S SEKIRO	SLAD-KANO				VISOKI ČINI V HORNATRICI	
ZAVAROVANI		KULT NAGODE	ERBIJ					
ZAVAROVANI			OVCA			VRISKA		
KRAJ PRI BEO-GRADU			TEMŠKI REPREZENTANT	ČISTIM		JEZA		
VEZNIK		PRED-STOJNIK TAKULETE GLASBEVNI IZRAZ			KAZALNI ZAIMEK	6. IN 2. ČRKA		
TOŽITI TARNATI					DELI TELES			
RASTU-NSKI IZLOČEK			RENT-GEN	RIMSKI PODZRAY	VRBA	MLEČNI IZDELek		
HUMO-RISTIČNI LIST				ŽIVO SREBRO		ŠTEYNIK	8. IN 24. ČRKA	LATINSKI VEZNICK
VEZNIK		14. ČRKA	POMORSKI IZ GRŠKE MITOLOGIJE	MITOLOŠKO BITJE				

NAGRADNI RAZPIS:

1. nagrada 50 N din
2. nagrada 30 N din
3. nagrada 10 N din
4. nagrada 10 N din

Rešitev križanke pošljite do 15. aprila 1968 na naslov: Uredniški odbor Brestovega obzornika.

NAGRADE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

1. nagrada — 50 N din — Mrak Ivanka, TP Cerknica;
2. nagrada — 30 N din — Bombač Boris, C. 4. maja 93;
3. nagrada — 10 N din — Lovko Marjana, SKS;
4. nagrada — 10 N din — Žumer Pepca, SKS.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽanke IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE (VODORAVNO):

CASANOVA, MARTINJAK, ROKA, ERA, ŽIMAST, IC, SENEN, RAKI, EFEKT, A, JUNIJ, KIDRIČ, SREDINA, SLI, LASTOVICA, OPASAN, POANTA, O, OTONICA, II, KP, REN, FERENC, URF, TL, KOPEL, AMPER, DIR, TINKA, RAMA, RJAVA, ETNA, AT, VANILIN, OAZA, E, O, KRAJVELJ, NOR.

BRESTOV OBZORNIK — GLASILO KOLEKTIVA BREST CERKNICA — Glavni in odgovorni urednik Danilo Mlinar — Urejuje uredniški odbor: Vojko Harmel, Franc Hvala, Silva Ilersič, Tome Kebe, Danilo Mlinar, Darja Petrič, Franc Tavželj, Dušan Trotošek in ing. Vlado Usenik — Tiskarska založba tiskarna, Ljubljana

POVIŠANJE CARINE

V letošnjem marcu so bile spremenjene carinske stopnje za uvoz ivernih plošč od 5 % na 10 %, prospetkov in drugega materiala, tiskanega v tujini v jezikih jugoslovenskih narodov pa od 18 % na 30 %.

To zvišanje carinske stopnje za uvoz ivernih plošč se bo odrazilo v proizvodnih kalkulacijah, pri izdelkih za domače tržišča. Pri izvoznih izdelkih bomo zahtevali povrnitev carine, kar nam omogočajo sedanji predpisi. Cene teh izdelkov se ne bodo spremenile.

Tudi carina za reklamno gradivo, tiskano v tujini v jugoslovenskih jezikih (naši katalogi so tiskani v Italiji) se je občutno zvišala. Namen zaščitnih carin ni v tem, da bi zavarovali slabo proizvodnjo, temveč, da bi sleherno dejavnost prisilili, naj bi se merila po evropskih kriterijih za kvaliteto in ceno. Vsemu temu se mora prilagoditi tudi pohištvena industrija Jugoslavije.

SGP »GRADIŠČE« CERKNICA

Enota za stanovanjsko gospodarstvo

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

naslednjih stanovanjskih hiš:

1. Stanovanjska hiša, Cerknica, c. 4. maja 29.

Izklicna cena je 76.573,23 N din, 2. Stanovanjska hiša, Cerknica, Notranjska cesta 47.

Izklicna cena je 37.405,30 N din.

Licitacija bo dne 5. aprila 1968 s pričetkom ob 9. uri v pisarni referenta za gradnje (stara uprava, pritliče desno). Vsak udeleženec licitacije mora pred pričetkom licitacije položiti 5 % izklicne cene kot varščino, sicer se licitacije ne more udeležiti. Prednost odkupa imajo sedanji stanovalci.

Sporazumeli so se, da bodo izvedli le tiste akcije, ki vključujejo najširši krog člansusta in bodo temeljno na skrbno pripravljenih programih.

Sklenili so še, da bodo nakazane tri milijone S din razdelili sindikalnim podružnicam glede na številko zaposlenih.

S. Bogovič

Vtisi s potovanja v Ameriko

»Blagor tebi, že spet greš v Ameriko!«

Tako in podobno komentirajo znanci in prijatelji, ko se odpravljajo na obisk poslovnim partnerjem onstran oceana. Seveda ima vsak pri tem v mislih udobno in imenito potovanje, ki ga lahko izkoristiš tudi za turistične namene: za ogled znamenitosti dežele, v katero potuješ. Ker je v tem le nekaj resnice, želim na kratko opisati svoje zadnje potovanje v Združene države Amerike.

START — LETALIŠČE V ZAGREBU

Ko po carinskih formalnostih udobno sedeš v CARAVELLO JAT, ti je malo lesno pri srcu, saj bomo leteli 10.000 metrov visoko in s hitrostjo 950 km na uro. Ni mnogo časa za fakšna razmišljanja, ker smo že v zraku in v slabih urah že pristemo v München. Tam dobimo nove sopoštne in v dobre pol ure smo že na poti proti Parizu, kjer so na letališču ORLY letalske zveze z vsem svetom. To je istočasno tudi zadnji stik s kopnim, dokler čez sedem ur in pol ne stopiš na tla največjega mesta v Ameriki, v New Yorku.

Vendar ni vedno tako preprosto potovati z letalom čez »lužo«. Pogosto letalo zaide v močne zračne tokove, ki so zelo podobni vrtilcem in povzročajo pilotom velike težave, počnikom pa neprijetne občutke, če ne celo strah.

Že pred prisankom lahko iz zraka vidiš razsežnosti in posebnosti New Yorka, še bolj pa, ko stopiš na trdnita lega velemešta.

Navedno so letališča precej oddaljena od mestnih središč, zato je tudi newyorško mednarodno letališče JOHN F. KENNEDY oddaljeno od mesta okrog 20 milij. Nedaleč od mednarodnega letališča je tudi letališče za notranji promet LA GUARDIA, ki ima ime po uglednem nekdanjem županu mesta New Yorka. Ti dve letališči nista edini v mestu, vendar so vse važnejše zvezne z zunanjim svetom in notranjostjo Amerike ravno na teh dveh. Težko je opisati promet na teh letališčih. Naj bo dovolj le podatek, da se dnevno dviga in spušča v New Yorku čez tisoč letal vseh velikosti. Seveda pa povezuje to mesto z notranjostjo tudi močno železniško in avtobusno omrežje. Newyorkanom je na voljo okrog 15.000 taksijev in 6000 avtobusov za lokalni oziroma mestni promet. Če k temu dodamo še, da ima vsaka družina vsaj po en osebni avtomobil, potem ni treba dvomiti, da so kljub dokaj dobrimi organizacijami prometa na cestah in avtobusih tega velemešta, ki ima danes okrog 11 milijonov prebivalcev, velike gneče.

New York je nedvomno tudi eno izmed najvažnejših gospodarsko-financnih središč ZDA. Tukaj se shajajo gospodarsveniki in mogočni finančniki iz Amerike in iz ostalega sveta. Tukaj je svetovno znano bančniško središče WALLSTREET — po našem bi temu rekel Bančniška ulica — kamor se stekata denar in zlato najbogatejših družb in posameznikov.

Ko že govorim o New Yorku, moram poudariti, da ima to mesto pomembno vlogo tudi v pomorskih zvezah z vsemi celinami. Za nas Evropejce je newyorško pristanišče eno izmed najvažnejših pristanišč na svetu. Lahko rečem, da 90 % vsega blagovnega prometa med Jugoslavijo in Ameriko pretvorijo ravno v tem pristanišču. Morda je zanimiv, da ima New York priблиžno toliko operativne obale kot ima Slovenija celotne morske obale.

Zato ni slučajno, da so vse važnejše gospodarske predstavnistva (tudi jugoslovanska) prav v New Yorku. Izmed jugoslovenskih podjetij, ki imajo svoja predstavnistva v ZDA, se pravi v New Yorku, so za nas važnejša:

EUROPEAN WOOD — EXPORT-DRVO, WOOD FURNITURE — SLOVENIALES, UNITED TRADE CORP., YUGOEXPORT CORPORATION, GENERALEXPORT CORPORATION, INTERPROMET in še nekatera druga.

Omenjena predstavnistva se ukvarjajo z raziskavo ameriškega in delno tudi kanadskega tržišča, izbirajo zainteresirane kupce in navezujejo poslovne stike z družbami, novačnimi in trgovci.

Nekatera izmed omenjenih predstavnistev se pečajo samo z uvozom pohištva iz Jugoslavije v ZDA in njimi imamo tudi mi največ poslovnih stikov, kar zavisi od velikosti in zanimivosti posla, ki ga pripravijo in sklenejo. Znano je, da je ameriško tržišče zelo razsežno in tudi dejansko zanimivo. V to deželo izvajamo poleg pohištva, ki sem ga dejno omenil, tudi izdelke iz stekla, aluminijske pločevine, žebanje, izdelke prehrabne industrije, zdravilna zdravila, gozdne sadže in vrsto drugih finalnih in polfinalnih proizvodov.

V prvih povojuh letih, ko je bil trgovska menjava med Jugoslavijo in ZDA že v začetni fazi, je pač zato storilo samo predstavnistvo, ki je kot sem že omenil, skrbelo za celotno poslovanje — od priprave posla do sklenenja kupnih in prodajnih pogodb in še naprej do realizacije le-teh. Vendar so podjetja, ki so proizvajala za to tržišče, kmalu ugotovila, da v mnogih primerih ne morejo v celoti zadovoljiti kupca, tudi ne vplivati na medsebojno izboljšanje poslov brez neposrednih stikov med kupcem in proizvajalcem.

K sreči je tudi vodstvo našega podjetja zelo dobro ocenilo, da se neposredni stiki s kupcem ali operantom najbolje zagotovijo z medsebojno razumevanjem in utrjevanjem poslovnih stikov.

Vsekakor so občasne obiske kupcev narekovali ekonomski interes proizvajalca, saj je v neposrednem reševanju medsebojnih problemov (reklamacije, dobavni roki, cene, vzorce itd.) več možnosti za sporazum, ki bo zadovoljil obe strani. Ističasno ima predstavnik proizvoda podjetja možnost sam analizirati pogoje tržišča, modele, cene in vrsto drugih elementov, ki lahko pozitivno vplivajo na prodajno politiko na nekem tržišču, v tem primeru v Ameriki.

Omenil sem, da je ameriško tržišče zelo razsežno, rad pa bi poudaril, da je tudi ameriška pohištvena industrija dokaj močna in v nacionalnem stilu pohištva tudi brezpojno konkurenčna. Uvoz pohištva iz drugih dežel je zelo majhen in se omejuje v glavnem na določeno pohištvo. Zelo cenjeno in iskanjo je še vedno skandinavsko pohištvo, pri tudi italijanski in španski stil, tak da smo tudi mi ponudili našim kupcem nekatere vrste sedežnega pohištva v teh stilih.

Ni treba poudarjati, da je prisotnost na tržišču najboljše poročilo in zagotovitev naročil. Naročila lahko ob stalnem stiku s kupci in upoštevanjem njihovih potreb in želja tudi dosežemo. Za primer naj omenim firmo MORSE, GERDAU, FUTORIAH in druge.

Proizvajamo pa tudi za vrsto podjetij — kupcev, ki niso samo v New Yorku. Zato se naša potovanja ne nanašajo samo na obisk predstavnika v New Yorku, temveč tudi v druge.

Na enem izmed potovanj sem imel priložnost obiskati San Francisco in Los Angeles na zahodni ameriški obali. Med New Yorkom in Kalifornijo (v tej državi sta namreč omenjeni mestni), je velikanska razdalja. Letalski polet med njima traja lahko čas, kot med Parizom in New Yorkom.

Za San Francisco pravijo domačini in tuji, ki so ga imeli priložnost obiskati, da je najlepše mesto na svetu, čeprav je za ZDA sorazmeroma majhno, saj ima le okrog 2 milijonov prebivalcev. Tudi v San Francisco imamo Jugoslaven nekaj predstavnih, ki pa so v glavnem zastopani kovinske in prehrabne industrije.

Večje zanimanje za naše proizvode, pohištvo, je v Los Angelesu, ki ga štejejo za gospodarsko sredino zahodne obale. Pri tem moram omeniti tudi filmsko središče HOLLYWOOD, ki je v neposredni bližini tega mesta.

Zavedam se, da sem v tem se stiku bralce samo delno obvestil o tem, kaj počne na potovanju zastopnik podjetja in kako vidi deželo, kjer obiše. Vendar je to skoraj nemogoče opisati v enem samem sestavku, zato bom poskušal opisati to še v eni izmed prihodnjih števil obzornika.

F. Turk